

**Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru o Oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov — 5G pre Európu: akčný plán**

[COM(2016) 588 final]

(2017/C 125/11)

Samostatný spravodajca: **Mihai MANOLIU**

Konzultácia	Komisia 24. 11. 2016
Právny základ	článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť
Prijaté v sekcii	11. 1. 2017
Prijaté v pléne	26. 1. 2017
Plenárne zasadnutie č.	522
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	199/1/4

## 1. Závěry a odporúčania

1.1 EHSV považuje za potrebné podporiť plnenie cieľov Európskej komisie v súvislosti s implementáciou prvých sietí 5G (do roku 2018) a zavedením komerčných služieb v Európe (do konca roku 2020).

1.2 EHSV sa domnieva, že rozhodujúcimi faktormi budú úspešné projekty v rámci verejno-súkromného partnerstva (5G – PPP) počas fázy výskumu a integrácia sietí typu fronthaul so sieťami typu backhaul pri prenose údajov prostredníctvom prepínačov s veľkou kapacitou, heterogénnych spojení v rámci prenosu a prostredníctvom procesorových jednotiek v cloude, pričom treba využiť viacerých poskytovateľov internetových služieb.

1.3 EHSV odporúča, aby Komisia spolupracovala s členskými štátmi a medzinárodnými organizáciami v snahe vyriešiť problémy technického charakteru týkajúce sa frekvencií a šírky pásma, ako aj pri vypracúvaní noriem (bez osobitných noriem nemožno hovoriť o masovom rozvoji a bez rozvoja nemožno hovoriť o trhu so zariadeniami za rozumnú cenu).

1.4 EHSV berie do úvahy možné riziká (viacero faktorov by mohlo spôsobiť prekážky pri dosahovaní cieľov) pre všetky mestské oblasti a hlavné dopravné trasy, ktoré budú v budúcnosti využívať pokrytie 5G. Pokiaľ ide o poskytovanie služieb v týchto oblastiach, opatrenia na stimulovanie dopytu sa ukázali ako neúčinné.

1.5 Výbor podporuje myšlienku kompenzovať nedostatok súkromných investícií v odľahlých regiónoch a regiónoch s malým počtom obyvateľov v niektorých členských štátoch verejnými investíciami alebo inými riešeniami z hľadiska financovania. EHSV sa zároveň domnieva, že pri zdôvodňovaní rozhodnutí o verejnom financovaní treba zohľadniť aj účinky na miestne hospodárstvo, prácu na diaľku, ponuku služieb zdravotnej starostlivosti a na nové možnosti vzdelávania (účinky spill-over).

1.6 EHSV odporúča normalizovať postupy a vymedziť špecifikácie v rámci všetkých fáz projektu 5G ako predpoklad vytvorenia spravodlivých pracovných vzťahov, pričom sociálni partneri budú môcť objektívne zhodnotiť problémy a pokrok pri dosahovaní cieľov.

1.7 Výbor sa domnieva, že siete 5G môžu vďaka svojim špecifickým vlastnostiam, ako je interoperabilita, transparentnosť a bezpečnosť údajov, vo výraznej miere prispieť k modernizácii verejnej správy v členských štátoch a k zníženiu byrokracie.

1.8 EHSV zdôrazňuje, že dôležitú úlohu v digitálnej oblasti môžu zohrávať MSP. Práve MSP môžu na trh uvádzať nové modely inovácie a verejné financovanie niektorých virtuálnych clustrov určených pre MSP môže byť riešením na podporu startupov a možnosťou, na ktorú netreba zabúdať, popri iných inovatívnych a individuálnych modeloch financovania.

1.9 EHSV sa nazdáva, že rozvoj digitálnych zručností občanov, a najmä pracovníkov, musí byť pre EÚ prioritou. Opatrenia EÚ týkajúce sa stratégie digitálnych zručností a veľká koalícia pre pracovné miesta v oblasti digitálnych technológií predstavujú spojivo medzi sociálnymi partnermi, poskytovateľmi vzdelávania a ostatnými príslušnými sociálnymi aktérmi v tejto oblasti. EHSV vyjadruje svoje obavy v súvislosti s potrebou venovať osobitnú pozornosť osobám so zdravotným postihnutím, pre ktoré sa musia vytvoriť podmienky prístupu k novým technológiám spojeným s G5.

1.10 EHSV sa zasadzuje za to, aby investície založené na štrukturálnych fondoch vytvárali rovnaké podmienky pre všetky členské štáty a spravodlivý a nediskriminačný prístup pre všetky hospodárske subjekty.

1.11 Poľnohospodárstvu a lesnému hospodárstvu, ako aj mnohým podnikom vo vidieckych a odľahlých oblastiach Európy sa neustále sľubuje rýchlejšie širokopásmové pripojenie a mobilné siete 3G alebo 4G, tieto sľuby však nikdy neboli dodržané. Aby vidiecke, odľahlé, horské a ostrovné oblasti v Európe mali budúcnosť, majú určité právo žiadať o prístup aspoň k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou 5Mbps a mobilným komunikáciám 3G alebo 4G.

## 2. Všeobecné pripomienky

2.1 EHSV vo všetkých svojich stanoviskách podporil iniciatívy Európskej komisie v oblasti IKT ako predpoklad pre dobudovanie jednotného digitálneho trhu a stimul sociálno-ekonomického rozvoja EÚ. Výbor oceňuje skutočnosť, že Európska komisia sa zasadzuje za zavedenie sietí piatej generácie (technológie 5G pre mobilné siete), a podporuje kroky, ktoré Komisia podniká už od fázy výskumu. Tak ako je to v prípade každého nového produktu alebo novej služby, ich vývoj a uvedenie na trh prinášajú so sebou určité riziká a príležitosti, ktoré sa musia objektívne posúdiť, aby sa mohli uplatniť najlepšie politiky na dosiahnutie očakávaných výsledkov.

2.2 Hoci je generácia 5G založená na súčasnej technológii, nemala by sa zamieňať s generáciou 4G, ktorá môže zahŕňať viaceré pokrokové globálne technológie, ako napr. LTE a LTE Advanced (TD-LTE, AXGP, LTE-A, TD-LTE-A, LTE s VoLTE), WiMax, WiMax2, Network Function Virtualization/Software Defined Network (NFV/SDN), HetNets (Heterogeneous Networks) a LPLT (Low Power Low Throughput network).

2.3 Hlavnou kvalitou technológie 5G v porovnaní s technológiou 4G je jej oveľa väčšia rýchlosť (firma Samsung oznámila rýchlosť 7,5 Gbps a Nokia 10 Gbps, zatiaľ čo Univerzita v Surrey v Spojenom kráľovstve minulý rok oznámila, že dosiahla prekvapivú rýchlosť 1 Tbps, čo je porovnateľné s technológiou optických sietí, pričom všetky tieto výsledky sa dosiahli v laboratórnych podmienkach). Ďalšími dôležitými výhodami okrem rýchlosti sú malé oneskorenie (zaručuje sa oneskorenie pod 1 ms vo veľkých sieťach) a veľká kapacita. Ak by v reálnych podmienkach nebolo možné dosiahnuť úroveň oneskorenia nižšiu ako 1 ms, časť služieb určených pre technológiu 5G (rozšírená realita, virtuálna realita, vozidlá bez šoféra, dotykový internet) by sa nedala zabezpečiť s potrebnými špecifikami.

2.4 V tomto smere budú reakcie všetkých zainteresovaných strán na trhu závisieť od týchto očakávaných technických špecifik. Je dôležité pripomenúť, že pri prechode zo sietí 2G na siete 3G neboli splnené očakávania, pokiaľ ide o prístup užívateľov mobilných telefónov na internet. Toto sa stalo možným až potom, ako sa začali uplatňovať v praxi špecifické technické kapacity 3.5G, to znamená, že spojením smartfónov a širokopásmových mobilných sietí sa umožnil prístup z týchto prístrojov na internet.

2.5 Siete 5G a optické siete sú komplementárne. Technológia 5G je lepším riešením na krátke vzdialenosti a v oblastiach s veľkým počtom pripojení. Pokiaľ ide o prenos informácií na veľké vzdialenosti, optické siete (typu blackhaul a backbone) majú nesporné výhody: rýchlosť prenosu až do 1 Tb, žiadne riziko prekrývania sa s inými elektromagnetickými signálmi, ktoré znečisťujú životné prostredie a ovplyvňujú bezdrôtové technológie, a neslabnúcí signál počas prenosu.

2.6 Normalizácia potrebných technických špecifikácií pre prístroje a vybavenie, ako aj pre siete, je hlavnou otázkou, ktorá zaujíma zainteresované spoločnosti a medzinárodné združenia pôsobiace v tejto oblasti. Špecifikácie poskytujú pokyny na testovanie a validáciu technických komponentov, ktoré sú pre technológiu 5G dôležité. Vypracovanie špecifikácií poskytuje partnerom v priemyselnom odvetví, dodávateľom komponentov a sietí a prevádzkovateľom možnosť rozvíjať interoperabilné riešenia a prispieva k postupu, ktorý predchádza normalizácii. Potom ako ITU, 3GPP a ostatné normalizačné orgány rozhodli, že do roku 2020 treba stanoviť normy pre technológiu 5G, dodávatelia mobilných telefónov zintenzívnili svoje úsilie, aby ponúkli čo najkonkurencieschopnejšie služby 5G.

2.7 EHSV sa nazdáva, že akčné plány na rozvoj technológie 5G a jej rozsiahlu implementáciu treba podporiť prostredníctvom podporných iniciatív (iniciatívy na stimulovanie dopytu v oblasti širokopásmového internetu za ceny dostupné pre užívateľov) a operačných iniciatív, aby sa tieto optimistické lehoty mohli dodržať.

2.8 EHSV sa obáva, že by tento vývoj (siete 5G) mohol mať za následok pozastavenie súčasného rozvoja 3G a 4G vo vidieckych, odľahlých a horských oblastiach iba preto, že v nasledujúcich 20 rokoch vraj určite príde niečo lepšie.

2.9 V mnohých častiach Európy neexistuje žiadny mobilný signál, žiadna sieť 2G, 3G ani 4G. Dôvodom je to, že zakaždým, keď sa prístupná nové technológie, zastaví sa zavádzanie predchádzajúcich verzií, čo znamená, že v mnohých vidieckych, odľahlých a horských oblastiach v Európe existujú komunikačné služby, ktoré boli zastarané už pred 20 rokmi.

2.10 Využívanie superrýchleho širokopásmového pripojenia bude integrálnou súčasťou siete 5G. Čo sa však stane, ak podniky nemajú superrýchle širokopásmové pripojenie prostredníctvom optických vlákien a rýchlosť ich pevnej siete je nižšia ako 1 Mbps? Poľnohospodárstvu a lesnému hospodárstvu, ako aj mnohým podnikom vo vidieckych a odľahlých oblastiach Európy sa neustále sľubuje rýchlejšie širokopásmové pripojenie a mobilné siete 3G alebo 4G, tieto sľuby však nikdy neboli dodržané.

2.11 Príliš malý počet ľudí rozptýlených na rozsiahlom území je spoločným problémom v celej Európe a dodávatelia túto skutočnosť uvádzajú ako dôvod, prečo nemôžu poskytovať služby v týchto oblastiach. Aby vidiecke, odľahlé, horské a ostrovné oblasti v Európe mali budúcnosť, majú určite právo žiadať o prístup aspoň k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou 5Mbps a mobilným komunikáciám 3G alebo 4G.

### 3. Konkrétne pripomienky

3.1 Keďže náklady na zavádzanie nových technológií sú enormné, EHSV zdôrazňuje, že potreba investícií v EÚ výrazne prevyšuje objem investícií (4,2 miliardy EUR) plánovaných v rámci verejno-súkromného partnerstva, v ktorom sa Európska komisia angažuje. EHSV sa nazdáva, že opatrenia, ktoré Komisia navrhuje, môžu podporiť úsilie v oblasti financovania, ľudských zdrojov a technického rozvoja, ak táto otázka bude neustále predmetom pozornosti, ak sa zavedie stimulujúci rámec pre súkromné investície a ak sa dosiahne dokonalá koordinácia úsilia Komisie so snahami členských štátov.

**Akcia 1** Komisia v spolupráci s členskými štátmi a zainteresovanými stranami z odvetvia stanoví na dobrovoľnom základe pracovný program na čo najrýchlejšie zavedenie sietí 5G.

3.2 Ciele Komisie zamerané na zavedenie prvých sietí 5G do konca roku 2018 a následné zavedenie komerčných služieb v Európe do konca roku 2020 závisia v podstate od výsledkov projektov realizovaných v rámci 5G – PPP vo fáze výskumu. Okrem iného ide o mimoriadne dôležitý projekt 5GXCrosshaul, ktorého cieľom je prepojiť siete fronthaul (bezdrôtové siete 5G) so sieťami backhaul (siete, ktoré v prevažnej miere tvoria optické vlákna) pri prenose údajov. Treba vytvoriť vysokokapacitné prepínače, heterogénne prenosové spojenia, procesory umiestnené v cloude (minicentrá údajov) a prístupové body k základným sieťam jedného alebo viacerých poskytovateľov internetových služieb.

**Akcie 2 a 3** Komisia v spolupráci s členskými štátmi vypracuje do konca roku 2016 predbežný zoznam prvotných pásiem frekvenčného spektra na prvé spustenie služieb 5G a do konca roku 2017 stanoví kompletný súbor pásiem frekvenčného spektra, ktoré sa budú harmonizovať pre počiatočnú implementáciu komerčných sietí 5G v Európe.

3.3 Rádiové frekvencie, ktoré sa používajú pre technológie 3G a 4G, sú preťažené, a preto je žiaduce, aby sa technické problémy týkajúce sa frekvencie a šírky pásma pre technológiu 5G vyriešili na celosvetovej úrovni. Okrem spolupráce s členskými štátmi by Komisia mala zohľadniť aj kroky, ktoré už príslušné organizácie podnikli na medzinárodnej úrovni. Pre technológiu 5G, sa ITU a 3GPP, ktoré združujú normalizačné organizácie, ako napríklad ARIB, ATIS, ETSI, TSDSI, TTA, TTC a CCSA, dohodli na pláne v dvoch etapách, pričom prvá etapa je špecificky zameraná na aktivity v oblasti výskumu a druhá na rozsiahly rozvoj.

**Akcia 4** *Pri príprave národných plánov pre siete 5G bude Komisia spolupracovať s priemyselným odvetvím, členskými štátmi a ďalšími zainteresovanými stranami (neprerušované pokrytie sieťami 5G do roku 2025).*

3.4 Nebude ľahké dosiahnuť cieľ, aby do roku 2025 bolo v každom členskom štáte vo všetkých mestských oblastiach a na hlavných dopravných trasách zabezpečené pokrytie 5G. EHSV upozorňuje na to, že stanoviť harmonogram s krátkymi lehotami na realizáciu odvážnych cieľov je veľmi riskantné. Analýza implementácie sietí typu Next Generation Network a politík zameraných na znižovanie rozdielov v digitálnej oblasti ukázala, že „biele“ a „sivé“ oblasti, tak ako sú vymedzené v usmerneniach pre širokopásmové siete, sú ešte rozsiahlejšie. Pokiaľ ide o poskytovanie širokopásmových služieb v týchto oblastiach, pravidlá ex ante, ako aj opatrenia na stimulovanie dopytu sa ukázali ako neúčinné.

3.5 EHSV zdôrazňuje, že podpora a financovanie projektov na implementáciu sietí 5G prostredníctvom znižovania objemu financovania optických sietí (NGA a NGN) môže v niektorých členských štátoch viesť k prehĺbeniu digitálnej priepasti medzi regiónmi. Nedostatok súkromných investícií do sietí 5G a optických sietí v najvzdialenejších regiónoch a v regiónoch s malým počtom obyvateľov alebo v regiónoch s rozptýleným obyvateľstvom z dôvodu obmedzenej návratnosti investovaného kapitálu treba kompenzovať verejnými investíciami alebo inými riešeniami v oblasti financovania, ktoré budú určené na úrovni členských štátov. Pri podpore opatrení na financovanie z verejných zdrojov treba zohľadniť účinky (typu spill-over) na miestnu ekonomiku, prácu na diaľku, služby v oblasti zdravotnej starostlivosti a príležitosti v oblasti vzdelávania.

**Akcia 5** *Komisia vyzýva členské štáty a priemyselné odvetvie, aby si stanovili ciele v oblasti normalizácie (počiatočné normy do konca roku 2019).*

3.6 Plány týkajúce sa technológie 5G samy osebe nemôžu chrániť sieť ani užívateľov. V záujme toho, aby sa zaručila primeraná úroveň ochrany, treba uskutočniť normalizáciu sietí 5G a postupov. Monitorovaním infraštruktúry sietí 5G, oddelením sietí určených na riadenie od sietí určených na poskytovanie služieb a zavedením dobre vymedzených postupov v prípade porúch spolu s ostatnými procesmi je možné zabezpečiť optimálnu úroveň bezpečnosti pre užívateľov, ako aj pre infraštruktúru siete. Kľúčovú úlohu zohráva testovanie bezpečnosti. Všetky interakčné protokoly musia fungovať správne, a to aj v prípade útoku (hackeri sa neustále pokúšajú odhaliť a využiť slabé miesta produktov).

3.7 EHSV si myslí, že normalizácia postupov v priemyselných procesoch a vymedzenie technických špecifikácií zariadení sú predpokladom na zabezpečenie spravodlivých pracovných vzťahov v spoločnostiach pôsobiacich v tejto oblasti, keďže sociálni partneri môžu objektívne zhodnotiť príčiny prípadných problémov a spolupracovať na ich odstránení, ako aj na plnení stanovených cieľov. EHSV vo svojich predchádzajúcich stanoviskách upozornil na to, že nadmerná normalizácia môže brániť pokroku v tejto oblasti.

**Akcia 6** *S cieľom podporiť vznik digitálnych ekosystémov na báze pripojiteľnosti 5G bude potrebné naplánovať realizáciu dôležitých technologických experimentov a testovať aplikácie prostredníctvom partnerstva 5G – PPP (v roku 2017) a bude potrebné vymedziť podrobné plány realizácie pokročilých predkomerčných skúšok (v marci 2017) (2018: Európa – svetový líder v zavádzaní technológie 5G).*

3.8 Testovanie koncových zariadení a aplikácií na celoeurópskej úrovni v čo najskoršej fáze môže byť výhodné vo vzťahu k veľkým aktérom pôsobiacim v celosvetovom meradle. Z obchodného hľadiska si rozsiahly rozvoj technológie 5G vyžaduje splnenie viacerých podmienok. EHSV preto zastáva názor, že kým nebudú prijaté osobitné normy, nebude možný rozsiahly rozvoj, avšak bez rozvoja sa na trhu neobjavia cenovo dostupné zariadenia a bez týchto zariadení budú chýbať základné komponenty, ktoré sú pre siete 5 G nevyhnutné.

3.9 EHSV sa domnieva, že jednou z najdôležitejších výziev technológie 5G je prilákať investície potrebné na rozsiahly rozvoj a implementáciu, pričom technológia 4G, ktorú si väčšina užívateľov mylí s LTE, bude mať v budúcnosti naďalej veľký potenciál, pretože prevádzkovatelia môžu generovať zisky prostredníctvom investícií do sietí LTE.

3.10 V porovnaní so situáciou v Južnej Kórei, USA alebo Japonsku je prechod zo sietí 3G na 4G v Európe zatiaľ obmedzený. Je možné, že prevádzkovatelia, ba dokonca aj užívatelia, uprednostňujú siete typu 4G, a to tým viac, že súčasný rozvoj sietí 4G bude pokračovať nezávisle od rozvoja 5G, pretože každá z technológií, ktorá tvorí 4G, má potenciál prinášať prevádzkovateľom v budúcych rokoch značné zisky s oveľa nižšími nákladmi než nová technológia.

**Akcia 7** Komisia vyzýva členské štáty, aby zväzili využívanie budúcej infraštruktúry 5G na zlepšenie výkonu komunikačných služieb využívaných na zabezpečenie verejnej bezpečnosti a ochrany, civilnej ochrany a zásahov v prípade katastrof (národné plány realizácie sietí 5G).

3.11 EHSV je presvedčený o tom, že siete 5G môžu vo výraznej miere prispieť k modernizácii verejnej správy, využívaniu údajov a zabezpečeniu interoperability. Podnecovanie členských štátov, aby podporovali využívanie budúcej infraštruktúry 5G verejnými orgánmi, je jedným zo spôsobov, ako podporiť nové siete. Výbor odporúča Komisii, aby zväzila aj možnosť pravidelných investícií s cieľom nahradiť zariadenia, ktoré pri svojej každodennej práci používajú zamestnanci európskych inštitúcií, aby ukázala, že pri propagovaní technológie 5G chce vystupovať aj v úlohe spotrebiteľa. Pokiaľ ide o verejné investície, rovnaké odporúčania treba adresovať aj členským štátom.

3.12 EHSV zastáva názor, že pre EÚ je nevyhnutné prilákať súkromné investície, a preto treba vypracovať kombinované politiky, ktoré nebudú stimulovať iba výskumnú činnosť, ale aj inovačné činnosti. Výbor EÚ pre inováciu môže popri mnohých ďalších nástrojoch vo výraznej miere prispieť k podpore inovačnej činnosti.

3.13 Európska komisia musí prioritne podporovať stimulovanie výskumu, inovácie a rozvoja na území EÚ, podnecovať európske podniky, aby zvýšili svoje výdavky na výskum a vývoj v rámci EÚ, a prilákať investorov z krajín mimo EÚ. V období od roku 2007 do roku 2015 európske podniky zvýšili vývoz finančných prostriedkov určených na výskum a vývoj. Tento nárast vývozu finančných prostriedkov mimo EÚ (hlavným príjmom výdavkov podnikov na výskum a vývoj sa stala Čína) sprevádzaný poklesom dovozu finančných prostriedkov na výskum a vývoj prispel k poklesu objemu investícií do výskumu a vývoja v Európe.

**Akcia 8** Komisia bude spolupracovať s priemyselným odvetvím a skupinou EIB/EIF (financovanie MSP) na stanovení cieľov, novej konfigurácie a modalít pre nástroj na rizikové financovanie (uskutočniteľnosť by sa mala posúdiť do konca marca 2017, súkromné financovanie a rôzne zdroje verejného financovania).

3.14 EHSV víta iniciatívy EK s cieľom podporiť podnikateľov v digitálnej oblasti. Strategické politické fórum pre digitálne podnikanie, ktoré bolo založené v roku 2014, zverejnilo výsledky aktivít v tejto oblasti. EHSV je presvedčený, že MSP môžu zohrávať dôležitú úlohu pri podpore nových modelov inovácie. Stanovenie a realizácia riešení v oblasti financovania v záujme vytvárania a rozvoja virtuálnych inovačných clustrov určených pre MSP je jedným z možných riešení, ako podporiť inovatívne európske startupy, ktoré by mali prístup k verejným finančným prostriedkom s cieľom rozvíjať služby a aplikácie, čo predstavuje možnosť, na ktorú by sa nemalo zabúdať.

3.15 EHSV sa domnieva, že rozvoj digitálnych zručností občanov vo všeobecnosti a pracovníkov zvlášť musí zostať naďalej prioritou EÚ v súvislosti so zavádzaním sietí generácie 5G. Opatrenia EÚ týkajúce sa stratégie digitálnych zručností a európsky rámec elektronických kompetencií sú stále aktuálne.

3.16 Výbor sa domnieva, že veľká koalícia pre pracovné miesta v oblasti digitálnych technológií (The Grand Coalition for Digital Jobs), ktorá môže spájať sociálnych partnerov s poskytovateľmi vzdelávania a ostatnými verejnými a súkromnými aktérmi, môže byť nástrojom na prilákanie čo najväčšieho počtu mladých ľudí do oblasti IKT.

Výzvou pre budúce politiky EÚ bude sťažený prístup znevýhodnených skupín k službám sietí 5G a k špecifickým aplikáciám v dôsledku menšej kúpnej sily týchto osôb. Osobitnú pozornosť treba venovať osobám so zdravotným postihnutím, ktoré musia mať ľahký prístup k novým zariadeniam a technológiám, ktoré výrobcovia vyvinú.

3.17 EHSV sa domnieva, že investičné plány založené na štrukturálnych fondoch musia vytvárať rovnaké podmienky pre všetky členské štáty. Kritéria stanovené v špecifikáciách pre schvaľovanie projektov musia členským štátom a hospodárskym subjektom vo všetkých členských štátoch umožňovať vyvážený a nediskriminačný prístup. Aby sa zabránilo prehlbovaniu rozdielov medzi členskými štátmi v digitálnej oblasti, ktoré by malo negatívny účinok na dobudovanie jednotného digitálneho trhu v EÚ, EHSV odporúča preskúmať spôsob, akým sa realizuje Junckerov plán. Náprava zistených nedostatkov musí slúžiť ako ponaučenie, aby politické rozhodnutie o financovaní sietí 5G bolo jedným z hlavných pilierov úsilia posilniť súdržnosť na území EÚ.

3.18 Okrem rizík súvisiacich s technickým výkonom nových sietí, politikami a rozhodnutiami v oblasti pridelovania verejných finančných zdrojov a rizík obchodného charakteru, ktoré predstavujú investície do nových technológií alebo ďalšie investície do zlepšovania súčasných technológií (odhaduje sa, že sieť G4 by mala byť do roku 2030 nasýtená), existujú aj ďalšie riziká, ktoré musia investori veľmi pozorne analyzovať, skôr ako sa rozhodnú, či budú investovať alebo nie.

3.19 Neustále monitorovanie pokroku dosiahnutého v oblasti implementácie sietí 5G umožní korekciu odchýlok, ktoré sa nevyhnutne prejavujú medzi hodnoteniami ex ante a ex post, aby sa mohli dosiahnuť oba ciele uvedené v oznámení, z ktorých jeden sa týka patentov nevyhnutných pre normu (SEP) (20 % z nich vlastní európske organizácie) a druhý trhového podielu vo výške minimálne 35 %, ktorý vlastní európski poskytovatelia infraštruktúry siete 5G.

V Bruseli 26. januára 2017

*Predseda*  
*Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru*  
Georges DASSIS

---